

Uchwała Nr XLIII/315/2018
RADY POWIATU MIELECKIEGO
z dnia 26 czerwca 2018 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2018 – 2022

na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 995 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390)

Rada Powiatu Mieleckiego uchwała co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Powiatowy program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2018 – 2022 w brzmieniu zawartym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu.

§ 3

Nadzór nad wykonaniem uchwały sprawuje Komisja Rodziny, Zdrowia i Pomocy Społecznej Rady Powiatu Mieleckiego.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADI

Mariola Niedbala

Załącznik do Uchwały Nr XLIII/315/2018
Rady Powiatu Mieckiego
z dnia 26 czerwca 2018 r.

**Powiatowy program profilaktyczny w zakresie
promowania i wdrażania prawidłowych metod
wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach
zagrożonych przemocą w rodzinie
na lata 2018 - 2022**

**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Mielcu**

Mielec 2018

Spis treści

Wstęp.....	4
Prawne uwarunkowania Programu Profilaktycznego.....	5
1. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Powiatu Mieleckiego.....	7
12. Cele Programu Profilaktycznego.....	14
13. Zadania.....	15
14. Adresaci Programu Profilaktycznego.....	17
15. Realizatorzy Programu Profilaktycznego.....	17
16. Oczekiwane efekty realizacji Programu Profilaktycznego.....	17
17. Źródła finansowania Programu Profilaktycznego.....	18
18. Monitoring i sprawozdawczość.....	18
19. Podsumowanie.....	19

Wstęp

Podstawą prawną opracowania programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Mieleckim jest art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).

W/w ustawa nakłada na samorząd powiatowy między innymi obowiązek opracowania i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą.

Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny, zarówno u dzieci i młodzieży, jak i w dorosłym życiu może prowadzić do wzrostu zachowań demoralizujących, przestępczych, których instrumentem może być przemoc. W rodzinie dysfunkcyjnej, często rodzic lub oboje rodziców dopuszczają się przemocy wobec dzieci. Przemoc wobec dziecka to nie tylko fizyczne karanie, to także przemoc psychiczna oraz niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka. Ważna jest tu profilaktyka, której główną zaletą jest to, że pozwala uchronić dziecko przed jej doświadczaniem, głównie dzięki popularyzacji wiedzy o omawianym zjawisku, sposobach rozpoznawania przemocy i nabyciu umiejętności przeciwdziałania jej.

W związku z powyższym polityka społeczna wskazuje potrzebę podejmowania działań profilaktycznych w zakresie wspierania rodziny w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczej tak, aby zmniejszyć lub zapobiec występowaniu niepożądanych zachowań w rodzinach, szczególnie wobec dzieci. Należy wspierać rodziny w działaniach na rzecz właściwego zabezpieczenia potrzeb dzieci i stworzenia im odpowiednich warunków do życia i rozwoju. Ponadto należy dostrzec, że promowanie sposobów radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, związanych z trudnościami w komunikacji, może przynieść korzystny wpływ w odniesieniu do młodzieży stojącej u progu dorosłości. Młodzi ludzie są podstawą dla tworzenia przyszłych rodzin, więc ważnym jest, aby już teraz kształtować u nich umiejętności prawidłowego komunikowania się, konstruktywnego rozwiązywania problemów i wyrażania swoich myśli oraz emocji w sposób nieszkodliwy dla drugiej osoby.

Mając na uwadze fakt, iż dziecku i rodzinie doświadczającej problemu przemocy należy pomóc i udzielić wsparcia, został opracowany niniejszy program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do

dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Mieleckim na lata 2018-2022 zwany w dalszej części Programem Profilaktycznym.

Wyznaczony został cel główny i cele szczegółowe oraz działania podejmowane na terenie Powiatu Mieleckiego, które w efekcie powinny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie, wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą.

Największy efekt z podejmowanych działań widoczny będzie w sytuacji współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w realizację zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania Programu Profilaktycznego koordynować będzie PCPR w Mielcu.

Prawne uwarunkowania Programu Profilaktycznego

1. Konwencja o Prawach Dziecka – przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dniu 20 listopada 1989 r. zakłada że: *„(...) rodzina jako podstawowa komórka społeczeństwa oraz naturalne środowisko rozwoju i dobra dziecka wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, powinna być otoczona niezbędną ochroną oraz wsparciem, aby mogła w pełnym zakresie wypełniać swoje obowiązki w społeczeństwie, uznając, że dziecko dla pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia (...)”*.

2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. zgodnie z art. 72 ust. 1 *„Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją”* oraz ust. 2 *„Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych (...)”*.

3. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.) zgodnie z art. 2 ust. 1 *„Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne zasoby i możliwości”* oraz ust. 2 *„Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi,*

pozarządowym, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi”.

4. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 697 z późn. zm.), zgodnie z art. 3 ust. 1:

„Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (...), w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej”.

5. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), która jest podstawą prawną niniejszego Programu Profilaktycznego, nakłada na samorząd powiatowy, zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt. 2: „opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie”.

6. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.

Powyższe akty prawne wskazują, iż wszystkie dzieci mają prawo do szczególnej troski i pomocy, istotnie zwracają uwagę na te dzieci, które żyją w rodzinach zagrożonych przemocą. To właśnie do nich i ich rodziców jednostki administracji samorządowej zobowiązane są kierować szereg działań profilaktycznych i pomocowych przyczyniających się do poprawy ich warunków życia oraz prawidłowego rozwoju dzieci.

1. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Powiatu Mieleckiego

1.1. Ośrodki pomocy społecznej w Powiecie Mieleckim:

Osoby i rodziny doświadczające przemocy w rodzinie są objęte pomocą i wsparciem przez ośrodki pomocy społecznej i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Zgodnie z art. 7 pkt 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, 1985) udziela się pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodu m. in. przemocy w rodzinie.

Tabela nr 1 – liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w tym dotkniętych przemocą w rodzinie w poszczególnych gminach Powiatu Mieleckiego.

L.p.	Gmina	Rok 2015		Rok 2016		Rok 2017	
		Ogółem	W tym dotkniętych przemocą	Ogółem	W tym dotkniętych przemocą	Ogółem	W tym dotkniętych przemocą
1.	Borowa	376	6	320	5	249	9
2.	Czermin	241	3	213	20	176	13
3.	Gawłuszowice	115	0	108	0	155	10
4.	Mielec – gmina miejska	1133	371	1109	341	1030	480
5.	Mielec – gmina wiejska	330	3	272	25	286	24
6.	Padew Narodowa	919	39	885	63	574	56
7.	Przeclaw	598	44	589	31	514	50
8.	Radomyśl Wielki	1283	84	1042	102	931	35
9.	Tuszów Narodowy	1023	12	996	8	911	4
10.	Wadowice Górne	726	6	573	8	675	79
11.	Powiat Mielecki ogółem	6744	568	6107	603	4987	760

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu Powiatu Mieleckiego.

Powyższe dane wskazują na zmniejszającą się liczbę osób korzystających z pomocy i wsparcia w ośrodkach pomocy społecznej, natomiast odsetek osób doświadczających przemocy a korzystających z pomocy w związku z zaistniałą sytuacją wzrasta.

Jednym z narzędzi stosowanym przez instytucje w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest procedura „Niebieska Karta” – stworzona przede wszystkim w celu udzielania

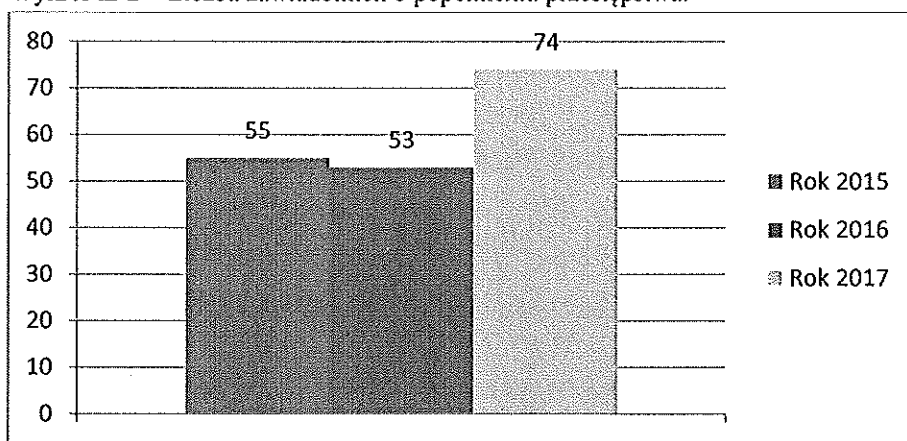
skutecznej pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej. Dzięki tej procedurze osoby doświadczające przemocy w rodzinie mają dostęp do informacji o prawach i uprawnieniach, sieci wsparcia i pomocy. Procedura „Niebieska Karta” wiąże się również z dokładnym dokumentowaniem zdarzeń związanych z przestępstwem przemocy, prowadzeniem przez specjalistów pracy z rodziną: dokonaniem diagnozy sytuacji rodziny, udzielaniem pomocy osobom, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, opracowaniem indywidualnego planu pomocy dla danej rodziny, przekazaniem informacji o konsekwencjach popełnianych czynów osobie, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, motywowaniem do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.

Tabela nr 2 – Liczba wszczętych i zakończonych procedur Niebieskiej Karty w poszczególnych gminach Powiatu Mieleckiego.

L.p.	Gmina	Rok 2015		Rok 2016		Rok 2017	
		Wszczęte	Zakończone	Wszczęte	Zakończone	Wszczęte	Zakończone
1.	Borowa	10	7	6	12	10	6
2.	Czermin	19	20	13	28	18	15
3.	Gawłuszowice	1	3	5	5	10	5
4.	Mielec – gmina miejska	145	89	121	127	173	138
5.	Mielec – gmina wiejska	19	26	21	25	26	13
6.	Padew Narodowa	14	14	15	10	19	13
7.	Przeclaw	28	18	34	6	64	30
8.	Radomyśl Wielki	36	17	22	24	23	17
9.	Tuszów Narodowy	18	10	11	10	14	1
10.	Wadowice Górne	11	7	6	13	19	18
11.	Powiat Mielecki ogółem	301	211	254	260	376	256

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu Powiatu Mieleckiego.

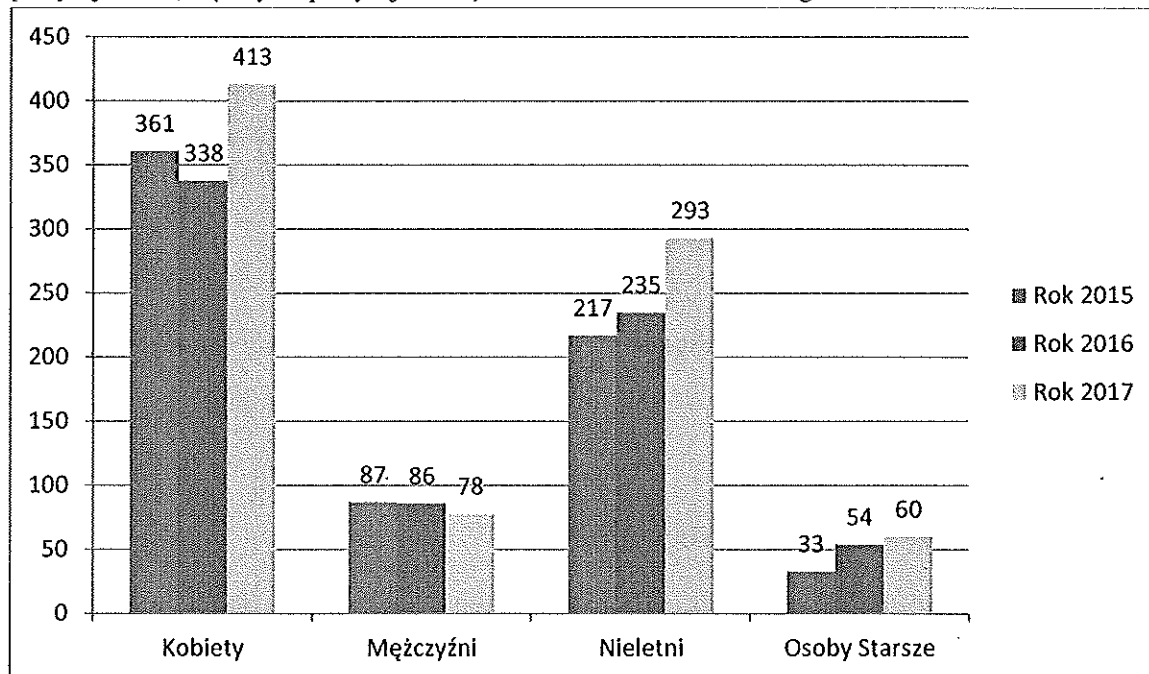
Wykres nr 2 – Liczba zawiadomień o popełnieniu przestępstwa.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu Powiatu Mieleckiego.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat zauważyć można wzrost wszczętych procedur „Niebieska Karta”. Równocześnie wzrasta liczba powiadomień o popełnieniu przestępstwa, jednak jest ona wciąż bardzo niska w stosunku do ilości wszczętych procedur.

Wykres nr 1 – Liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy w rodzinie, w tym osób starszych (kobiety powyżej 60 r.ż., mężczyźni powyżej 65 r.ż.) na terenie Powiatu Mieleckiego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu Powiatu Mieleckiego.

Niepokojąco wzrasta liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie – kobiet, dzieci i osób starszych. Liczba mężczyzn doświadczających przemocy w rodzinie od lat utrzymuje się na podobnym poziomie. Zdecydowaną większość osób doświadczających

przemocy w rodzinie stanowią kobiety. Drugą co do liczności grupę doświadczającą przemocy stanowią osoby nieletnie.

Tabela nr 3 – Liczba asystentów rodziny i rodzin objętych ich pomocą w poszczególnych gminach Powiatu Mieleckiego.

L.p.	Gmina	Rok 2015		Rok 2016		Rok 2017	
		Liczba asystentów	Liczba rodzin	Liczba asystentów	Liczba rodzin	Liczba asystentów	Liczba rodzin
1.	Borowa	0	0	1	3	1	3
2.	Czermin	1	4	1	5	2	5
3.	Gawłuszowice	0	0	1	2	0	0
4.	Mielec – gmina miejska	1	19	1	21	1	21
5.	Mielec – gmina wiejska	1	15	1	12	1	15
6.	Padew Narodowa	3	8	2	4	2	6
7.	Przeclaw	1	12	1	11	1	13
8.	Radomyśl Wielki	3	30	2	25	2	24
9.	Tuszów Narodowy	1	3	1	2	0	0
10.	Wadowice Górne	2	10	2	13	1	6
11.	Powiat Mielecki ogółem	13	101	13	98	11	93

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu Powiatu Mieleckiego.

Liczba rodzin wymagających wsparcia i opieki asystenta rodziny w ciągu trzech ostatnich lat utrzymuje się na stałym poziomie. Średnio jeden asystent ma pod opieką osiem rodzin.

1.2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a także prowadzi interwencję kryzysową.

W okresie od 01.01.2015 r. do dnia 31.12.2015 r. udzielono 21 osobom bezpłatnych porad specjalistycznych w związku z występowaniem przemocy w rodzinie w tym 6 porad prawnych i 15 porad psychologicznych. Wśród osób dotkniętych przemocą znalazło się

5 dzieci. Ze schronienia w Punkcie Interwencji Kryzysowej skorzystały 2 osoby w tym jedno dziecko. Powodem umieszczenia w Punkcie Interwencji Kryzysowej była przemoc.

W okresie od 01.01.2016 r. do dnia 31.12.2016 r. udzielono 30 osobom bezpłatnych porad specjalistycznych w związku z występowaniem przemocy w rodzinie w tym 10 porad prawnych i 20 porad psychologicznych. Wśród osób dotkniętych przemocą znalazło się 6 dzieci. Ze schronienia w Punkcie Interwencji Kryzysowej skorzystały 2 osoby w tym jedno dziecko. Powodem umieszczenia w Punkcie Interwencji Kryzysowej była przemoc.

W okresie od 01.01.2017 r. do dnia 31.12.2017 r. udzielono 55 osobom bezpłatnych porad specjalistycznych w związku z występowaniem przemocy w rodzinie w tym 6 porad prawnych i 59 porad psychologicznych. Wśród osób dotkniętych przemocą znalazło się 4 dzieci. Ze schronienia w Punkcie Interwencji Kryzysowej skorzystało 7 osób w tym jedno dziecko. Powodem umieszczenia w Punkcie Interwencji Kryzysowej była przemoc.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadzi pracę z osobami stosującymi przemoc. Program korekcyjno-edukacyjny obejmuje swoją treścią zagadnienia związane ze stosowaniem prawidłowych form wychowawczych pozbawionych przemocy. W roku 2015 wzięło w nim udział 10 osób, a ukończyło 2 osoby. W roku 2016 wzięło w nim udział 9 osób, a ukończyło 5 osób. W roku 2017 wzięło w nim udział 10 osób, a ukończyły 3 osoby.

Jak ukazuje prowadzona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu ewidencja działań zjawisko przemocy w rodzinie co roku dotyka coraz większej liczby osób, które decydują się na skorzystanie z pomocy instytucjonalnej.

1.3. Organizacje pozarządowe:

Organizacje pozarządowe z terenu Powiatu Mieleckiego: ARKA – poradnia specjalistyczna, Stowarzyszenie „Nowe Życie”, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Mielcu każdego roku udzielają specjalistycznego wsparcia osobom uwikłanym w problem przemocy. W roku 2017 z porad udzielanych przez w/w instytucje skorzystało 148 osób uwikłanych w problem przemocy (Dane opracowane na podstawie informacji uzyskanych od organizacji pozarządowych za 2017 r.).

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Mielcu w 2015 r. realizowało projekt „Widzę Czuję Reaguję” w ramach Programu Ochronowego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. TPD prowadziło także pilotażowy program dotyczący przeciwdziałania przemocy w rodzinie „Wychowanie to rodziny jest zadanie – Wychowawcza zonglerka”. Ponadto TPD w Mielcu w ramach swojej działalności prowadzi z dziećmi i młodzieżą zajęcia terapeutyczne grupowe, program socjoterapeutyczny dotyczący radzenia sobie ze złością

i agresją oraz budowania adekwatnej samooceny i umiejętności radzenia sobie ze stresem. Prowadzone są również zajęcia wychowawcze mające na celu rozwój ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych.

1.4. Szkoły, dla których organem prowadzącym jest Powiat Mielecki:

W związku z potrzebą prowadzenia działań profilaktycznych odnoszących się do zapobiegania zjawisku przemocy w rodzinie, szkoły dla których organem prowadzącym jest Powiat Mielecki wdrażają każdego roku programy i zajęcia psychoedukacyjne dotyczące problemu komunikacji interpersonalnej oraz sposobów radzenia sobie w sytuacjach stresowych – co bezpośrednio wiąże się z nauką konstruktywnego radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych wyzwalających niejednokrotnie akty agresji i przemocy. Na przestrzeni ostatnich lat w szkołach ponadgimnazjalnych Powiatu Mieleckiego prowadzone były zajęcia:

- „Korekta”
- „Noe”
- „ARS czyli jak dbać o miłość?”
- „Lepiej grać niż ćpać”
- „Sytuacja prawna młodzieży na terenie powiatu mieleckiego”
- „Język Szakala i język Żyrafy – budowanie bezpiecznych relacji z drugim człowiekiem na podstawie Porozumienia bez Przemocy”
- „Przemoc wobec dziecka – pedagogizacja rodziców”
- „Trudne zachowania młodzieży, których podłożem jest trudna sytuacja rodzinna”
- „Cyberprzemoc”
- „Podstawy Porozumienia Bez Przemocy w pracy z uczniem”
- „Nie zamykaj oczu – agresja, przemoc, mobbing”
- „Budowanie zaufania”
- „Jak radzić sobie ze stresem”
- „Widzę Czuję Reaguję”
- „Więcej Umiem – Więcej Znaczę”

Wskazane programy, podejmowane działania oraz niemalejąca liczba osób uwikłanych w przemoc ukazują ciągłą potrzebę edukacji w zakresie przeciwdziałania przemocy

i uświadamiania w jaki sposób można sobie z nią poradzić. Niezwykle ważnym jest, aby działaniami profilaktycznymi obejmowana była młodzież, a w szczególności, ta która należy do grupy ryzyka zagrożenia występowaniem przemocy w rodzinie. Dzięki powstawaniu licznych programów i doskonaleniu sieci wsparcia dla młodzieży można liczyć na rezultaty w postaci możliwości wczesnej interwencji.

12. Cele Programu Profilaktycznego

Celem głównym Programu Profilaktycznego jest zmniejszenie skali przemocy w rodzinie w Powiecie Mieleckim poprzez wspieranie i podejmowanie działań profilaktycznych wobec rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy, w szczególności w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Cel ten zostanie osiągnięty dzięki podejmowaniu kompleksowych działań mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy osobom doznającym przemocy, jak również promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

Cel główny zostanie zrealizowany poprzez **cele szczegółowe** tj.:

- 1) Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie,
- 2) Zwiększenie wiedzy o instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy,
- 3) Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinom, w tym będącym w sytuacji przemocy domowej,
- 4) Współpracę z rodzicami biologicznymi dzieci przebywających w pieczy zastępczej celem edukacji w zakresie prawidłowej komunikacji i uczenie sposobów rozwiązywania konfliktów, wzmocnienie kompetencji wychowawczych oraz prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczych,
- 5) Współpracę z gminami na rzecz edukacji i promowania prawidłowych metod wychowawczych, postaw rodzicielskich oraz stylu życia wolnego od przemocy w rodzinach podwyższonego ryzyka,
- 6) Edukację młodzieży szkół, dla których organem prowadzącym jest Powiat Mielecki w zakresie kształtowania prawidłowych form komunikacji i konstruktywnych sposobów rozwiązywania konfliktów.

13. Zadania

I. Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie oraz o instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy

- rozpowszechnianie na terenie Powiatu Mieleckiego materiałów informacyjnych (broszurki/ ulotki/ plakaty) dotyczących przemocy w rodzinie w celu edukacji mieszkańców w zakresie występowania zjawiska przemocy domowej, jej przyczyn i negatywnych skutków wpływających na rozwój dziecka oraz możliwych sposobach radzenia sobie w sytuacji przemocy domowej.
- udzielanie informacji o instytucjach, placówkach, organizacjach pozarządowych działających na rzecz pomocy dziecku, rodzinie i przeciwdziałaniu przemocy.
- współpraca pomiędzy: ośrodkami pomocy społecznej z terenu Powiatu Mieleckiego, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Mielcu, szkołami, organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Powiatu Mieleckiego w zakresie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.
- diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie – ankiety dla ogółu społeczeństwa i osób doświadczających przemocy.

II. Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie, w tym będącej w sytuacji przemocy domowej

- wspieranie rodzin oraz udzielanie ustawowej pomocy,
- zapewnienie specjalistycznych form pomocy, tj. bezpłatnej pomocy psychologicznej, prawnej, pedagogicznej, socjalnej dla rodzin wymagających wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- indywidualne konsultacje.

III. Edukacja rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej w zakresie kształtowania prawidłowych form komunikacji i uczenie sposobów rozwiązywania konfliktów

- psychoedukacja z zakresu znaczenia więzi dla rozwoju dzieci,
- warsztaty nt. komunikacji interpersonalnej, konstruktywnych form rozwiązywania konfliktów.

IV. Współpraca z gminami na rzecz edukacji i promowania prawidłowych metod wychowawczych, postaw rodzicielskich oraz stylu życia wolnego od przemocy w rodzinach podwyższonego ryzyka.

- monitorowanie środowisk zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie poradnictwa specjalistycznego,
- działania interwencyjne wobec rodzin, w których wystąpiło zjawisko przemocy domowej,
- spotkania psychoedukacyjne dla rodzin zmagających się z problemami wychowawczymi, promowanie prawidłowych metod wychowawczych,
- utworzenie grupy wsparcia dla osób zagrożonych przemocą lub jej doświadczających, zajęcia edukacyjne – spotkania z udziałem specjalistów.

V. Edukacja młodzieży w zakresie kształtowania prawidłowych form komunikacji i konstruktywnych sposobów rozwiązywania konfliktów.

- diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie – ankiety dla rodziców i uczniów szkół ponadgimnazjalnych,
- organizowanie zajęć na lekcjach wychowawczych z zakresu kształtowania prawidłowych form komunikacji, konstruktywnych form rozwiązywania konfliktów – warsztaty prowadzone przez pedagogów i psychologów szkolnych.

14. Adresaci Programu Profilaktycznego

Program Profilaktyczny skierowany jest do mieszkańców Powiatu Mieleckiego, a w szczególności do:

- Rodzin i dzieci zagrożonych i doświadczających przemocy w rodzinie
- Rodzin, w których dominującym problemem jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego
- Dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym
- Osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i niedostosowanych społecznie
- Rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej
- Młodzież ze szkół, dla których organem prowadzącym jest Powiat Mielecki

15. Realizatorzy Programu Profilaktycznego

Program Profilaktyczny w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Mieleckim zakłada współpracę lokalnych samorządów wielu służb i instytucji. Realizacja założeń programowych wymaga aktywnego współdziałania wielu podmiotów:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu
- Ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Mieleckiego
- Szkoły dla których organem prowadzącym jest Powiat Mielecki
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Mielcu

16. Oczekiwane efekty realizacji Programu Profilaktycznego

- Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie.
- Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
- Podniesienie poziomu świadomości wśród mieszkańców Powiatu Mieleckiego na temat zapobiegania zjawisku przemocy w rodzinie.
- Zapewnienie należytej opieki dzieciom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

- Poprawa funkcjonowania rodzin dysfunkcyjnych w pełnieniu swoich zadań,
- Wzmocnienie rodzin w radzeniu sobie z problemami wychowawczymi.
- Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród dzieci i młodzieży zagrożonych przemocą domową.
- Wzrost świadomości społecznej w zakresie możliwości uzyskania wsparcia i pomocy ze strony instytucji i organizacji pozarządowych na terenie powiatu.
- Nabycie umiejętności rozwiązywania konfliktów bez stosowania przemocy.
- Wyposażenie młodzieży w umiejętności dotyczące komunikacji interpersonalnej – poprawne konstruowanie komunikatów, rozpoznawanie i nazywanie własnych emocji
- Poprawa jakości funkcjonowania w społeczeństwie młodzieży pochodzącej z rodzin zagrożonych przemocą.

17. Źródła finansowania Programu Profilaktycznego

Środki na finansowanie Programu Profilaktycznego w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Mieleckim będą zabezpieczone w ramach środków własnych poszczególnych instytucji. Zadania realizowane w ramach Programu Profilaktycznego wpisują się w zadania instytucji będących jego realizatorami.

18. Monitoring i sprawozdawczość

Monitoring przebiegu realizacji Programu Profilaktycznego odbywać się będzie w oparciu o okresowe informacje podmiotów zaangażowanych w jego realizację, na podstawie którego PCPR w Mielcu opracuje informację zbiorczą i w ramach sprawozdania rocznego z działalności jednostki, zobowiązany będzie przedłożyć ją Radzie Powiatu Mieleckiego. Monitoringowi podlegać będzie ilość przeprowadzanych w ramach programu działań. Program Profilaktyczny będzie także monitorowany poprzez informacje zwrotne uzyskane od uczestników.

Program ten pozostaje w spójności z Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Mieleckim na lata 2016-2022 i będzie wspólnie z nim monitorowany, ponieważ działania obu programów są ze sobą zbieżne. Niniejszy Program Profilaktyczny jest dokumentem otwartym i elastycznym. Może podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą

się rzeczywistością i rozpoznawanymi na bieżąco potrzebami mieszkańców Powiatu Mieleckiego.

Prowadzona ewaluacja poprzez zbieranie, analizę i interpretację danych ilościowych i jakościowych ma na celu ocenę efektów Programu Profilaktycznego, a uzyskane informacje mogą być pomocne dla dalszego planowania działań i ewentualnego rozwoju Programu Profilaktycznego.

19. Podsumowanie

Program Profilaktyczny jest elementem systemu wsparcia dla dzieci i rodzin, a przede wszystkim osób doznających przemocy w rodzinie. Głównym celem Programu Profilaktycznego jest zmniejszenie skali przemocy w rodzinie w Powiecie Mieleckim poprzez podejmowanie działań profilaktycznych w rodzinach zagrożonych tym zjawiskiem. Istotnym jest podejmowanie kompleksowych działań mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy osobom doznającym przemocy, jak również promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

Jednym z przewidywanych efektów Programu Profilaktycznego będzie poprawa komunikacji pomiędzy poszczególnymi członkami rodziny, a także nabycie umiejętności rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji. Młodzież objęta Programem Profilaktycznym nauczy się zastępować agresję konstruktywnymi formami działania oraz pozna sposoby odreagowywania złości w sposób akceptowany społecznie.

Osoby dorosłe objęte Programem Profilaktycznym będą mogły podnieść swoje kompetencje wychowawcze i rodzicielskie mające na celu poprawę funkcjonowania rodziny.

Wszystkie w/w elementy mogą służyć wyposażeniu uczestników Programu Profilaktycznego w umiejętności niezbędne do stworzenia właściwych relacji i więzi w rodzinie.

W celu osiągnięcia zamierzonych celów szczegółowych w realizację Programu Profilaktycznego będą włączone różne instytucje, placówki i organizacje pozarządowe, które swoimi działaniami wspierają osoby i rodziny uwikłane w przemoc domową.

Zakłada się, iż w wyniku realizacji poszczególnych zadań ujętych w niniejszym Programie Profilaktycznym zwiększy się społeczne zaangażowanie w sprawy przeciwdziałania przemocy wobec dzieci, będą kształtowane odpowiednie postawy rodzicielskie i zostanie usprawniony system wsparcia rodziny w procesie wychowania dzieci.

